

Há»ĩ KHOA HOC & Ká»_ THUá»-T Viá»†T NAM (VAST) Há»ĩ LUá»-N Vá»€ KHAI THÃ»C BAUXITE TÁ»

27/12/2009 03:19 by nguyennamhiep

Má»c Ä'ich cá»Sa buá»i Há»™i luá»-n là tóm tá»t các sai phá»m và hiá»fm há»•a cá»Sa viá»†c khai thác Bauxite Ä'em lá»ji cho Dân tá»™c, Ä'á»"ng thá»•i tìm kiá»m và tiá»n hành nhá»ng phÆ°Æng cách tranh Ä'á»u há»u hiá»†u há»Su có thá»f giá»m thiêu hiá»fm há»•a ná»Sy. .

Sau Ä'ây là tóm tá»t các phá»n trình bày cá»Sa các thuyá»t trình viá»†n

Vá»• tá»ng quát viá»†c khai thác Bauxite và môi trÆ°á»ng: do TS Mai Thanh Truyá»t trình bày.

Thá»§ tÆ°á»ng Nguyá»...n tá»n DÄ»ng ký sá»c lá»nh sá»' 167 ngày 1/11/2007 giao cho tá»p Ä'oàn Than và Khoáng sá»n (TVK) thá»c hiá»†n. Công ty quá»c doanh Chinalco của CSTQ xây cá»† hai nhà máy chá»i biá»n cá»Sa giai Ä'oá»n Ä'á»Su á»Y Tân rai (Lâm Ä'á»"ng) và á»Y Nhân cÆj (DÄ»k nông) bá»† Ä'á»Su tá»« giá»a nÄ»m 2008. Dá»± án có quá nhiá»•u khuyá»t Ä'ía»fm và tai há»ji. Cho nên dá»± án khai thác Bauxite má»™t dá»± án bá»† chá»ng Ä'á»i má»nh nhá»† tá»« trÆ°á»c tá»i nay. Dù vá»y CSVN cá»© tiá»n hành.

Hiá»†n nay TQ Ä'á»£ xây hai dãy nhà cao nhá»† vùng. trên má»™t diá»†n tích 1800 km2 vá»i hàng ngàn công nhân tá»« bên TQ Ä'Æ°a sang.

Tiá»n sÄ»© Mai Thanh Truyá»t trong buá»i há»™i luá»-n 22-11-2009 tá»ji Westminster Vá»i

sá»± thông Ä'á»ng và cá»u ká»t cá»Sa CSVN, CSTQ khai thác hai vùng Bauxite ná»y nhÆ° là diá»†n và Ä'ía»fm là âm mÆ° cá»Sa TC nhá»m tá»i chính thá»© hóa và há»p thá»© hóa sá»± hiá»†n diá»†n cá»Sa công nhân, chuyên viá»†n và tinh báo chiá»n Ä'á»£c trá hình dá»f chiá»m Ä'óng và khai thác tá»« kinh tá»i, chánh trá»†, quân sÆ° tá»ji vùng Cao nguyên Trung phá»n. Ä'ó là cuá»™c xâm lÄ»ng không tiá»ng súng cá»Sa TC.

Má»™t trong nhá»ng tai há»n cá»Sa viá»†c khai thác bauxite là hoàn toàn không không á»ng há»p Ä'á»n sá»± bá»o vá»† môi trÆ°á»ng. Trong giai Ä'á»•an Ä'á»Su, Ä'ào quÄ»ng nhôm và tá»y rá»-a tá»jo ra nhiá»•u chá»† Ä'á»™c há»ji, không phá»i chá»% á»Y trong vùng mà còn theo nÆ°á»c Ä'i rá»† xa. Qua giai Ä'á»•an hai là dùng Ä'ía»†n phân tích Ä'á»f cho nhôm rá»ng phá»i dùng ká»• thuá»t công nghá»† cao.

Trên diá»†n tích khai thác quá rá»™ng, gá»n 1/3 diá»†n tích toàn tá»%nh mà Bá»™ chánh trá»† và chánh quyá»n Ä'á»a phuÆng cho rá»ng chá»% khai thác trên vùng Ä'á»† hoang, không có dân không có canh tác. Sá»† thá»c là chánh quyá»n phá»i di dân dá»i nhà. Má»c dù có bá»i thÆ°á»ng nhÆ°ng chá»% bá»ng phân ná»a giá trá»†. Má»t khác, Ä'á»† bá»† Ä'ào lên sá»½ trôi má»† nhiá»•u thì sau ná»y không có Ä'á»§ Ä'á»† “hàn thá»•” và nhiá»•u loá»ji cây ká»† nghá»† không trá»ng lá»ji Ä'Æ°á»£c.

Khi khai thác thì chá»† bá»†i acid, buá»† Ä'á»•, bá»†c xá»j, mÆ°a acid trong không khí tá»•a Ä'i thá»t xa, há»ji sá»†c khoá» con ngÆ°á»i và há»† cá»£ cây công nghia»†p. Bùn Ä'á»• còn ngá»m xuá»ng Ä'á»† Ä'i theo nÆ°á»c ngá»m gây ô nhiá»fm.

Vá»• phÆ°Æng diá»†n ká»† thuá»t, sá»± chá»i biá»n nhôm cá»n rá»† nhiá»•u Ä'ía»†n và nÆ°á»c mà vùng ná»y hiá»†n rá»† thiá»u.và dá»± án há»ji tá»ng ná»y rá»† tá»n kém.

Tóm lá»ji dá»† án Bauxite không có tính khá»£ thì, không lá»i mà còn nhiá»•u tai há»ji. NhÆ° vá»y ngoài viá»†c khai thác nhôm sÆj chá»i Ä'á»f Ä'em vá»• nÆ°á»c cho các nhà máy nhôm, TC có má»™t ý Ä'á»† khác thâ» Ä'á»™c là âm mÆ° gây áp lá»c chánh trá»† và tá»jo má»™t hình thá»© tiá»n chiá»m dá»n lá»nh thá»• hay má»™t hình thá»© lá»† thá»™c mà Viá»†t nam khó thoát ra Ä'Æ°á»£c.

Vá»• má»t kinh tá»i và Ä'á»Su tÆ° ngoá»ji quá»c, thuyá»t trình viên là ông Nguyá»...n Bá» Lá»™c tóm tá»t các sai phá»m và thiá»†t há»ji to lá»n cá»Sa dÆ° án:

Ä'ó là má»™t trong vài dá»± án Ä'á»Su tÆ° lá»n nhá»† tá»k tá»« sau thá»i ká»³ Ä'á»•i má»i kinh tá»i.

Khá»o hÆ°á»ng lá»†i ich kinh tá»i xä há»™i có thá»f nghiê» cá»†u dá»± án trong ba phạm vi :Chá»% riêng phá»m vi dá»± án, dá»± án trong ná»n kinh tá»i quá»c gia, và dá»± án trong há»™i ná»p toàn cá»Su.

Trong phá»m vi thuá»n dá»± án, sÆj khá»Yi VN Ä'ã bá»• ra 15 tá»• má»† kim. Tiá»n bá»• ra là tiá»n cá»Sa dân và

Niá»m Tin Viá»† Nam

<http://www.niemtinvietnam.net/dacsan>

viá»†n trá»£ là gánh ná»ng cho nhiá»u thá»đ há»† sau ná»y. Còn má»™t sá»' dá»± án yá»fm trá»£ nhÆ° Ä'Æ°á»»ng xe lá»-a, há»đi cá»£ng, Ä'ia»†n, nÆ°á»»c Tiá»»n Ä'á»§u tÆ° rá»† lá»»n trong hoàn cá»£nh kinh tá»đ có nhiá»u khó khÄfn hiá»†n nay là má»™t sá»± maá»» hiá»fm nhiá»u rÄ©i ro. Dá»± án ná»y phá»đi lá»— thôi.

Dá»± án không Ä'Æ°á»£c nghiê cá»©u khá»£ thi. Thù tá»†c Ä'á»u thá»§u không minh bá»jch, làm cho công ty Alcoa cá»§a Hoa ká»³ rút bá»» há»£p Ä'á»ng vá»i VN. Chánh quyá»»n vi phá»j luá»-t cá»§a chính mình, khi không Ä'Æ°a ra Quá»'c há»™i xét bá»†i vidá»± án rá»† lá»»n (vai chá»†c tá»» má»¹ kim, mà CSVN chá»» nhá»» ra nhiá»u dá»± án Ä'á»» né tránh. Chánh quyá»»n VN vi phá»j Ä'ia»»u 25 Luá»-t Ä'á»§u tÆ° khi cho hàng ngàn công nhân không chuyên TQ vào làm vá»á»†c

Trên bình diá»†n quá»'c gia, dá»± án Bauxite có tá»§m cá»† trên má»™t vùng cao nguyên rá»™ng lá»»n và á»£nh hÆ°á»†ng Ä'á»đn sá»± phát triá»fn kinh tá»đ quá»'c gia. xét vá»» tá»§m cá»†, vá»» sá»' vá»'n, vá»» khoa há»»c ká»¹ thuá»-t, vá»» Ä'á»§u tÆ° ngoá»j quá»'c, vá»» viá»†n trá»£. Sá»± thá»† bá»j cá»§a dá»± án không phá»đ chá»%o có công ty TVK hay tá»%nh Lâm Ä'á»ng Dak lá»c chá»u há»-u quá»£ mà á»£nh hÆ°á»†ng cho cá»£ nÆ°á»»c. Vá»i bá»£n chá»† áá»§ tá»£, Ä'á»™c Ä'oán, tham nhÄ©ng cá»§a chánh quyá»»n CS, nên không có cuá»™c nghiê cá»©u tiá»»n khá»£ thi ká»¹ Ä'á»jng rá»† cá»§n thiá»đt cho má»™t dá»± án lá»»n nhÆ° vá»-y.

Trên bình diá»†n há»™i nhá»-p toàn cá»§u, VN phá»đi má»† rá»™ng Ä'á»§u tÆ° ngoá»j quá»'c, phá»đi gây cá»£m nghÄ© tá»t cá»§a các nhà Ä'á»§u tÆ°. Ä'á»ng ná»y qua cách tiá»đn hành Ä'á»§u tÆ° nhÆ° Ä'ã biá»đt, các nhà Ä'á»§u tÆ° ngoá»j quá»'c, các chánh phá»§ viá»†n trá»£, má»™t sá»' cÆj quan quá»'c tá»đ giá»£m cá»£m tình vá»i VN (Ä'á»†n các nÆ°á»»c viá»†n trá»£ yêu cá»§u VN xét lá»j dá»± án).

Vá»» tính cách quá»'c tá»đ cá»§a dá»± án, Ä'ia»»u rõ ràng nhá»©t là sá»± cá»u ká»đt và thao túng giá»-a hai Ä'á»£ng CS bá»† Ä'Æjng và bá»† nhân Ä'á»f mÆ°u tìm quyá»»n lá»đi riêng tÆ° cho nhóm lá»£nh Ä'á»jo, không có Ä'á»m xÄ©a Ä'á»đn quyá»»n lá»đi cá»§a Dá»-n tá»™c VN.

Má»-t khác, CSVN chá»%o là tay sai cho sá»± bành trÆ°á»ng bá quyá»»n kinh tá»đ cá»§a TQ. Khai thác Bauxite á»† VN, TQ có nhiá»u thuá»-n lá»đi hÆj. Nhá»» sá»± tiá»đp tay cá»§a CSVN, TQ sá»½ làm bá chá»§ khoáng sá»£n trên thá»đ giá»i Tá» « Ä'ó có thá»f lá»§ng Ä'á»»an thá»† trÆ°á»ng nhòm ..

Vá»» má»-t chánh trá»† và an ninh quá»'c gia, phá»§n ná»y do TS Lê Há»“ng trình và Ä'Æ°á»£c tóm tá»t :

Sau khi ký Hiá»†p Ä'á»†nh Paris 1973, TQ không còn sá»£ Ä'á»†ng vá»i Hoa ká»³, nên chiá»đm Hoàng sa cá»§a VN: Ä'á»đn nÄfm 1988, TQ lá»j tiá»đn chiá»đm má»™t sá»' Ä'á»£o TrÆ°á»ng sa cá»§a VN. CSVN không Ä'Æ°a vá»† xâm Ä'fng ná»y ra Liên Hiá»†p quá»'c.

Tham vá»»ng bá quyá»»n TQ không nhá»ng muá»'n làm chá»§ biá»fn Ä'ông mà còn muá»'n các nuá»»c láng giá»ng là các chÆ° há»§u cá»§a Bá»c kinh.

Hà ná»™i Ä'ã má»† chá»§ quyá»»n nên không có thá» Ä'á»™ nào khi TQ vi phá»j luá»-t Ä'á»§u tÆ° là Ä'Æ°a nhiá»u công nhân qua làm á»† hai dá»± án Tân rai và Nhân cÆj và Ä'á»†nh cÆ° nhÆ° má»™t Ä'á»c khu.

(Tân rai có 500 và Nhân cÆj có 300 nhân công Tàu). Có lá»±c Ä'Æjng cá»£nh vá»† riêng.

Theo tin tá»©c tá» « báo chí VN tiá»đt lá»™, VN còn cá»™ng tác vá»i TQ tìm kiá»đm và khai thác Uranium á»† Nông sÆj.

Vá»» khía cá»jnh an ninh quá»'c gia, ná»đu có xung Ä'á»™t nhÆ° há»i nÄfm 1979, thì 30.000 công nhân á»† các mỏ Bauxite Cao nguyên, tá»©c khá»c có thá»f biá»đn thành ba sÆ° Ä'oàn tá»†n công vùng cao nguyên. ChÆ°a nói Ä'á»đn má»™t sá»' công nhân Ä'ó là thuá»™c thành phá»§n bá»† há»£o Ä'Æ°a qua VN, nhóm ná»y có thá»f trá»† thành côn Ä'á»“ du Ä'á»£ng gây há»†n vá»i dân Ä'á»†a phÆ°jng.

Sinh hoá»j riêng tÆ° và Ä'á»c thù cá»§a ngÆ°á»i Tàu dá»§n dá»§n có thá»f trá»† nên khu tá»± trá»†, ná»±m ngoài luá»-t pháp và chánh quyá»»n VN.

Qua dá»± án Bauxite, nhóm lá»£nh Ä'á»jo CSVN muá»'n biá»đn VN thành chÆ° há»§u cá»§a TQ.

Vá»†n Ä'á»» bá»£o tá»”n vÄfn hóa và sá»c tá»™c, do TS Mai thanh Truyet trình bày.

Ä'á» sá»' cÆ° dân vùng Cao nguyên là ngÆ°á»i thiá»fu sá»'. Há»» có cuá»™c sá»ng rá»† thá»†p và Ä'á»i sá»ng rá»† khá»» cá»±c. Sau nhá»ng chuyá»đn di dân tá» « miá»†n Bá»c sau 1975, Ä'á»† Ä'ai canh tác cá»§a Ä'ông bào

thiá»fu sá»' bá»' thu há»p lá»ji, má»™t sá»' viên chá»©c chánh quyá»•n Ä'á»'a phÆ°Æjng cÆ°á»»p Ä'á»† cá»Ša ho, khai thác bá»' «a bãi cây rá»'ng. Thá»%nh thoá»£ng có nhá»_ng chá»'ng Ä'á»'i chánh quyá»•n hiá»†n nay.

Ká»¿ hoá»jch khai thác Bauxite sá»½ còn má»'Y rá»™ng và kéo dài hàng chá»¥c nĂfm, sá»½ á»£nh hÆ°á»'Yng rá»† lá»»n Ä'á»¿n cuá»™c sá»'ng cá»Ša các sá»c tá»™c, gia Ä'inh tan nát thêm, Ä'ói nghèo sá»½ gia tĂfng..

Mong Ä'á»'c cá»Ša ngÆ°á»'i thiá»fu sá»' là Ä'Æ°á»£c chánh quyá»•n trá»£ lá»ji Ä'á»† và há»• tá»± xây dá»±ng cho há»• cuá»™c sá»'ng an bình. Chính vì vá»-y mà Unesco có công Ä'á»'c vá»'i CSVN há»'i 2005 vá»• sá»± bá»£o vá»† vĂfn hóa và cuá»™c sá»'ng cá»Ša các sá»c tá»™c vùng Cao nguyên Trung phá»Šn.

Viá»†c khai thác Bauxite làm tan nát nhiá»•u gia Ä'inh và buôn làng cá»Ša ngÆ°á»'i ThÆ°Æjng Chánh quyá»•n buá»™c cÆ° dân á»'Y vùng khai thác phá»£i dá»'i cÆ°, và bá»'i thÆ°á»'ng thá»¥p khiá»¿n há»• khó tá»jo lá»-p lá»ji cuá»™c sá»'ng. Má»t khác, phong tá»¥c tá»-p quán cá»Ša há»• không dá»... dùng thay Ä'á»'i trong sá»± xáo trộn hiá»†n nay do cá»¿ há»•ach Bauxite.

Vá»-y CSTQ Ä'á»¿n khai thác Bauxite không Ä'em lá»£i ích gì cho Ä'á»'ng bào thiá»fu sá»' mà dá»Šn dá»Šn chiá»¿m cá»© vùng cao nguyên vá»'i nhiá»•u tiá»•m nĂfng kinh tá»¿ phong phú.

Vá»• phÆ°Æjng cách Ä'á»¥u tranh.

Ä'ây là má»™t má»¥c tiêu quan trá»•ng cá»Ša Buá»'i Há»™i luá»-n Phá»Šn ná»Šy do TS Trần Cá»£nh Xuân và KS Phá»jm ngá»•c Lân trình bày.

CSVN và CSTQ toa rá»-p và âm mÆ°u qua dá»± án khai thác Bauxite Ä'Æ°a Ä'á»¿n rá»† nhiá»•u tá»ji há»ji cho Ä'á»† nÆ°á»'c trên nhiá»•u má»t nhÆ° Ä'ã tóm lÆ°á»£c á»'Y trên.

Má»¥c tiêu cá»Ša phá»Šn ná»Šy là tìm kiá»¿m, phá»'i há»£p và thá»±c hiá»†n nhá»_ng cách thá»©c chá»'ng Ä'á»'Y há»Šu có thá»f giá»£m thiá»fu các tai há»ji.

Ä'á»'i tÆ°á»£ng cá»Ša tranh Ä'á»¥u là CSVN và CSTQ trên nhiá»•u má»t, nhá»©t là má»t trên kinh tá»¿ Cuá»™c tranh Ä'á»¥u Ä'Æ°á»£c thá»±c hiá»†n trong Ä'óá»£n ká»³ và trÆ°á»•ng ká»³, trá»±c tiá»¿p và gián tiá»¿p

Trá»±c tiá»¿p là chính ngÆ°á»'i Viá»†t, Ä'òan thá»f , tá»• chá»©c ngÆ°á»'i Viá»†t trong và ngoài nÆ°á»'c cá»' gá»ng tiá»¿n hành cách há»_u hiá»†n PhuÆjng cách gián tiá»¿p là nhá»• các cá nhân , các tá»• chá»©c, các quá»'c gia , quá»'c tá»¿ có liên quan VN nhÆ° UNESCO,WTO, ASEAN, .Ngân hàng thá»¿ giá»'i , Ngân hàng Á châu , Quá»- tiá»•n tá»† quá»'c tá»¿.

Các nÆ°á»'c có viá»†n trá»£ cho VN, các nhà dá»Šu tÆ° ngoá»ji quá»'c tá»ji VN.

Ä'ia»fm quan trá»•ng là “quá»'c tá»¿ hóa” vá»¥n Ä'á»• và “há»£p Ä'á»'ng chiá»¿n Ä'á»¥u.” Nêu rõ cho thá»¿ giá»'i sá»± gian manh và nguy hiá»fm cá»Ša TQ vá»• xây dá»±ng cÆ°á»'ng quá»'c kinh tá»¿ và quân sá»±.

Æ°á»'c mong cá»Ša Há»™i Khoa há»•c ká»¹ thuá»-t là Ä'óng góp vào chính nghÄ»a phá»¥c vá»¥ Dân tá»™c.